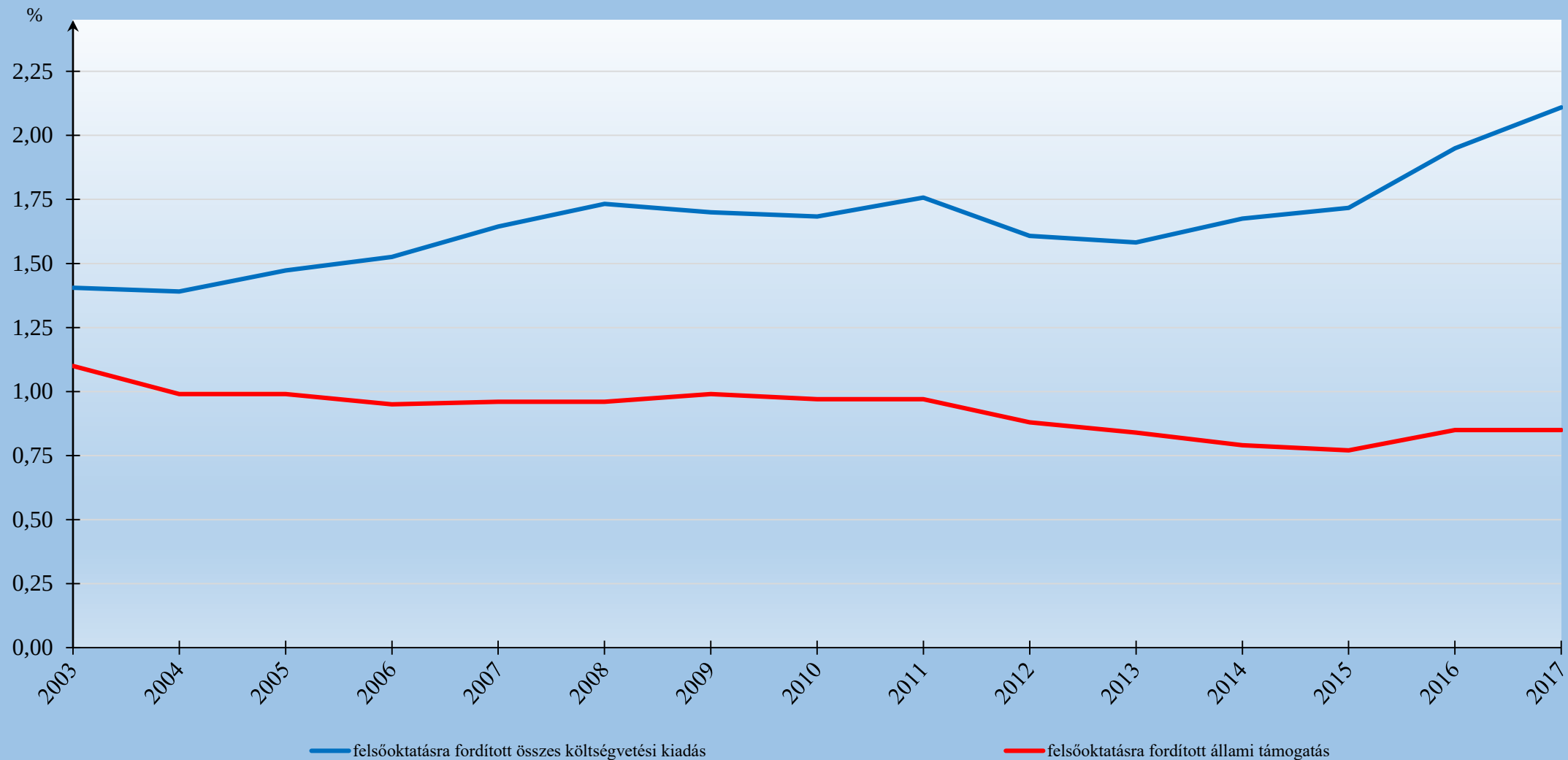

A módszertani tárgyak szerepe a változó közgazdászképzésben

Prof. Dr. Katona Tamás

Felsőoktatásra fordított költségvetési kiadások a GDP %-ában

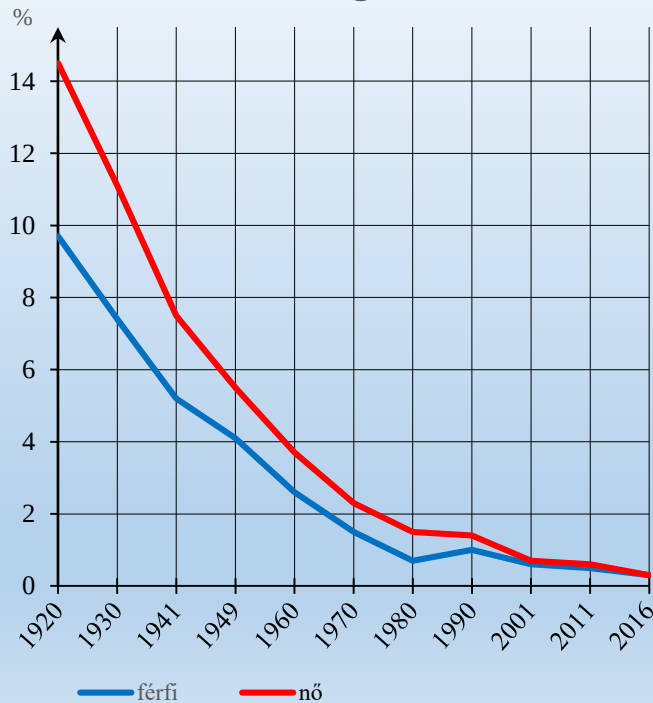

Az oktatásra fordított közkiadások a GDP %-ában

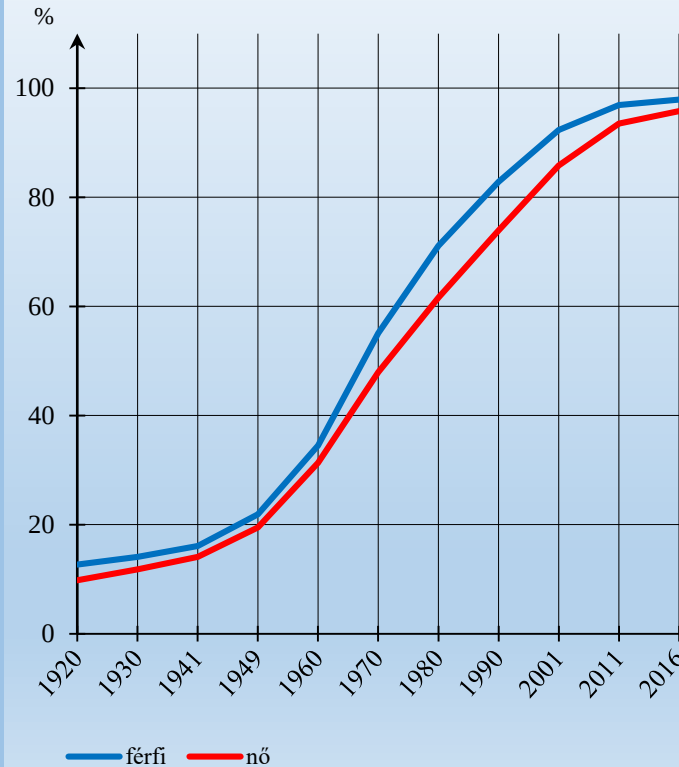
Év	Oktatásra fordított közkiadások	Ebből : felsőoktatás
2001	5,01	1,05
2002	5,35	1,06
2003	5,60	1,13
2004	5,17	1,02
2005	5,19	1,01
2006	5,00	0,97
2007	4,78	0,99
2008	4,68	0,98
2009	4,68	0,99
2010	4,63	0,95
2011	4,27	0,95
2012	4,00	0,86
2013	3,77	0,80
2014	4,19	0,79
2015	4,26	0,76
2016	4,33	0,84
2017	4,28	0,84

Az iskolai végzettség alakulása nemenként, 1920–2016

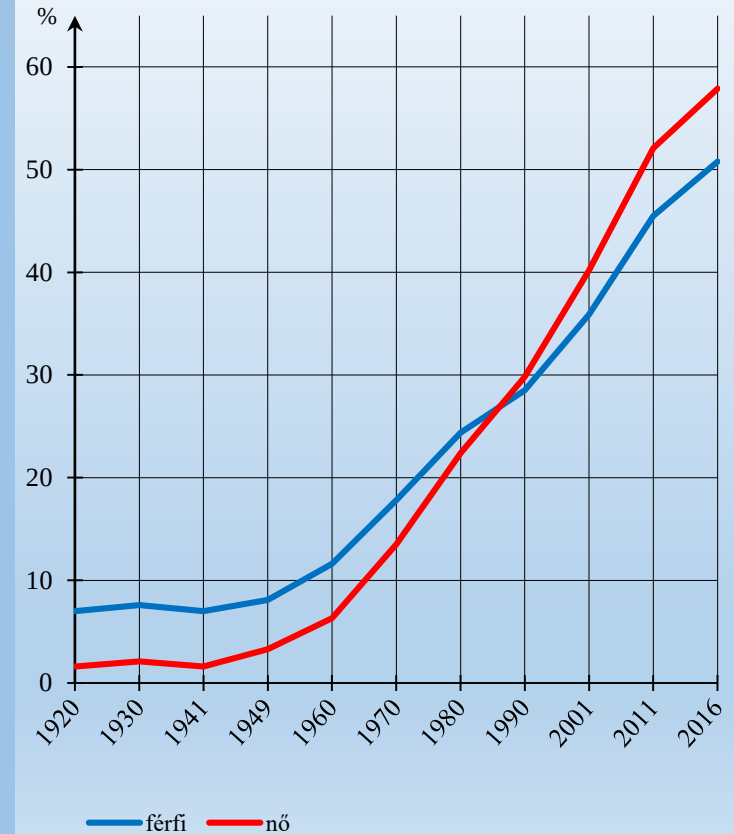
**A 10 éves és idősebb népességből
az általános iskola 1. osztályát
sem végezte el**

**A 15 éves és idősebb népességből
legalább az általános iskola 8.
évfolyamát elvégezte**

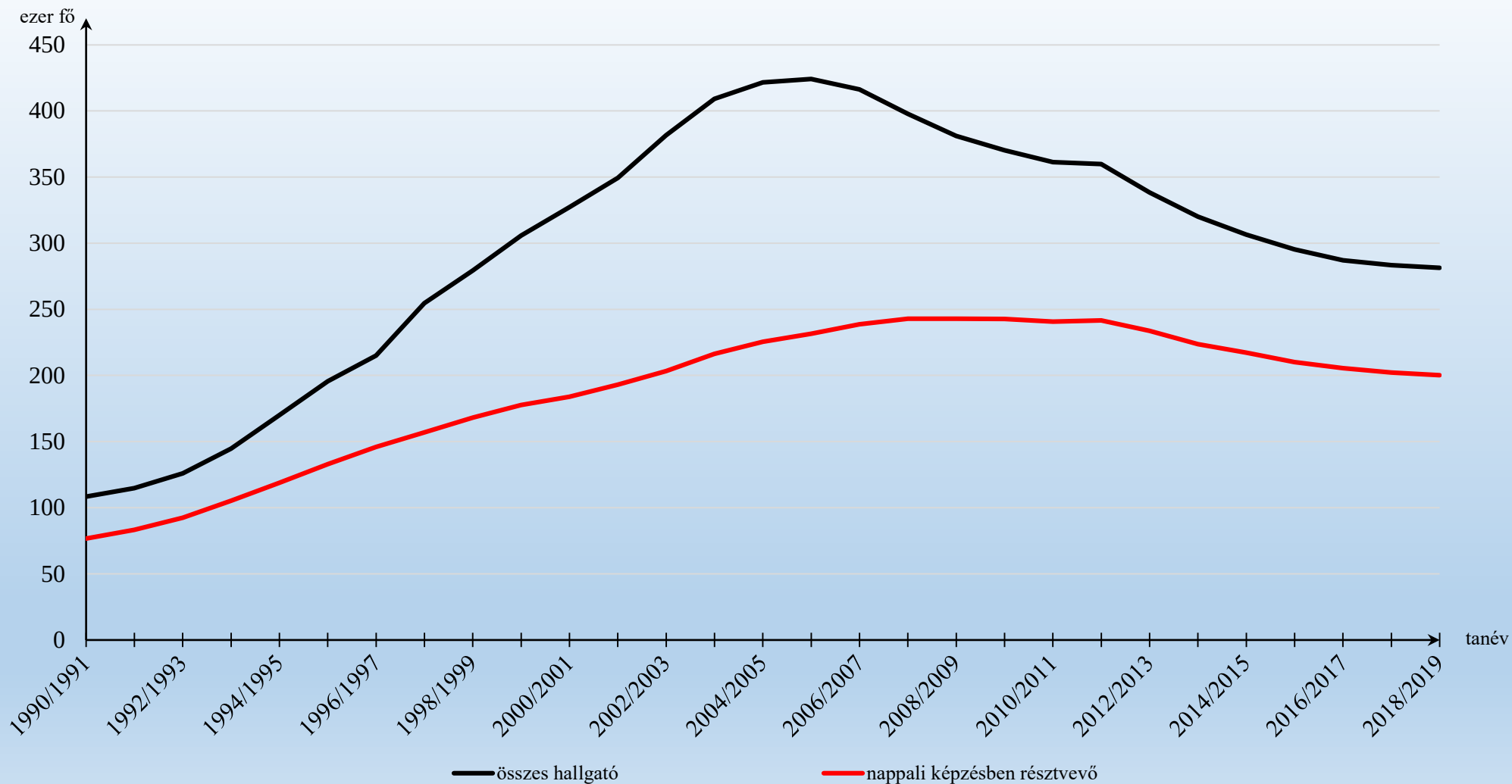
**A 18 éves és idősebb népességből
legalább a középiskola 12.
évfolyamát elvégezte**

A felsőoktatás hallgatóinak létszáma, 1990-2018

Tanév	Összes hallgató		Ebből: nappali képzésben résztvevők		
	fő	változás, 1990/1991=100	fő	változás, 1990/1991=100	aránya az összeshez viszonyítva, %
1990/1991	108 376	100	76 601	100	70,7
2001/2002	349 301	322	192 974	252	55,2
2002/2003	381 560	352	203 379	266	53,3
2003/2004	409 075	378	216 296	282	52,9
2004/2005	421 520	389	225 512	294	53,5
2005/2006	424 161	391	231 482	302	54,6
2006/2007	416 348	384	238 674	312	57,3
2007/2008	397 704	367	242 893	317	61,1
2008/2009	381 033	352	242 928	317	63,8
2009/2010	370 331	342	242 701	317	65,5
2010/2011	361 347	333	240 727	314	66,6
2011/2012	359 824	332	241 614	315	67,1
2012/2013	338 467	312	233 678	305	69,0
2013/2014	320 124	295	223 604	292	69,8
2014/2015	306 524	283	217 248	284	70,9
2015/2016	295 316	273	210 103	274	71,1
2016/2017	287 018	265	205 560	268	71,6
2017/2018	283 350	262	202 278	264	71,4
2018/2019	281 461	260	200 130	261	71,1

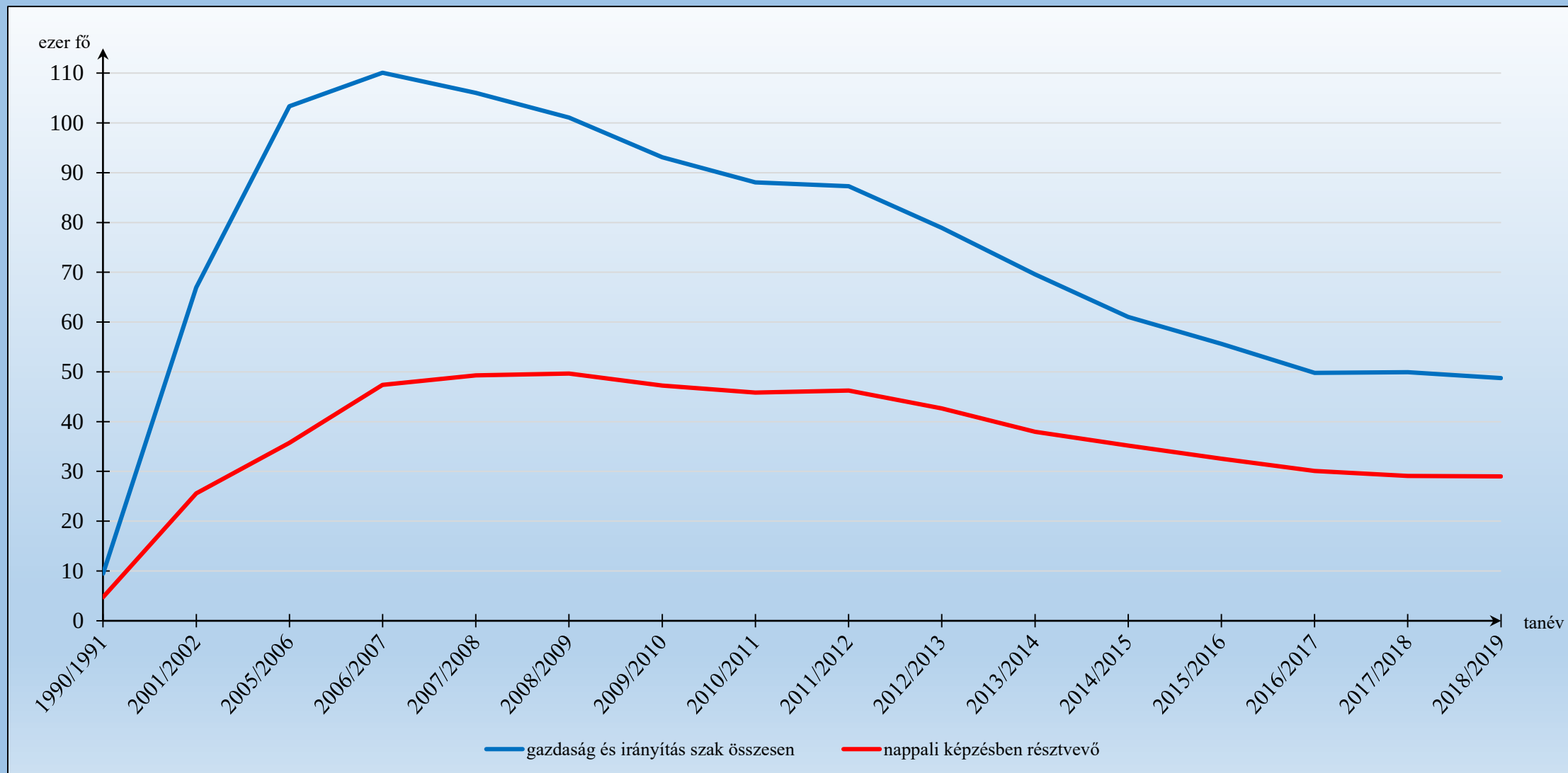
A felsőoktatás hallgatói létszámának alakulása

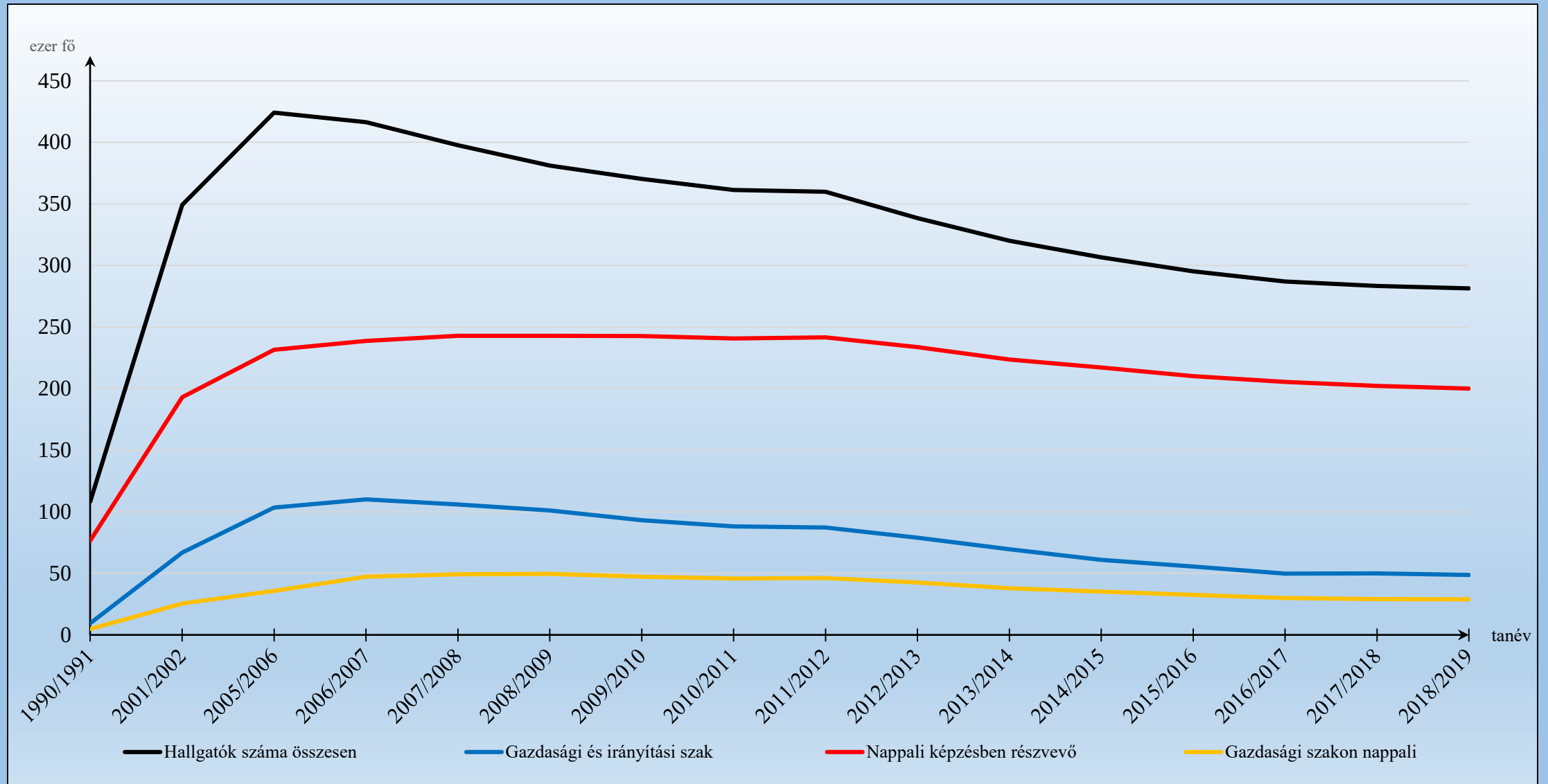
A közgazdasági felsőoktatás hallgatóinak létszáma

Tanév	Összes hallgató		Ebből: gazdaság és irányítás szak		
	fő	változás, 1990/1991=100	fő	változás, 1990/1991=100	aránya az összeshez viszonyítva, %
1990/1991	108 376	100	9 471	100	8,7
2001/2002	349 301	322	66 943	707	19,2
2005/2006	424 161	391	103 373	1 092	24,4
2006/2007	416 348	384	110 095	1 162	26,4
2007/2008	397 704	367	106 017	1 119	26,7
2008/2009	381 033	352	101 067	1 067	26,5
2009/2010	370 331	342	93 106	983	25,1
2010/2011	361 347	333	88 077	930	24,4
2011/2012	359 824	332	87 302	922	24,3
2012/2013	338 467	312	78 903	833	23,3
2013/2014	320 124	295	69 578	735	21,7
2014/2015	306 524	283	61 035	644	19,9
2015/2016	295 316	273	55 631	587	18,8
2016/2017	287 018	265	49 810	526	17,4
2017/2018	283 350	262	49 931	527	17,6
2018/2019	281 461	260	48 768	515	17,3

A felsőoktatás közgazdászképzésben résztvevő hallgatói létszámának alakulása

Hallgatói létszám a felsőoktatásban

A közgazdászképzés a felsőoktatási expanzióban

1990-ben a társadalomtudományi képzéseken belül is szerény részesedése volt a közgazdászképzésnek.

Alapvetően a közszféra és a nagyvállalatok igényeit vette alapul a közgazdászképzés:

- az egyetemek alapvetően elméleti ismereteket nyújtottak, komoly módszertani alapokkal;
- a főiskolák a gyakorlati képzést helyezték előtérbe. Ennek részeként alapos módszertani ismeretek elsajátítására helyezték a hangsúlyt.

Az expanzió jellege és sajátosságai

A gazdasági szerkezetváltás valós és feltételezett igényeinek megfelelően az egyik legdinamikusabban fejlődő szakterület a közgazdászképzés lett.

Gyorsan bővült a hallgatói létszám a nappali és levelező tagozatokon egyaránt.

Gyakorlatilag három egyetem és három főiskola folytatott tradicionális gazdasági képzést.

A 90-es években megsokszorozódott a gazdasági képzést nyújtó intézmények száma

- az intézmények egy részében voltak előzmények, például: műszaki menedzserképzés
- az intézmények más részében a társkarok rendelkeztek a módszertani tárgyak oktatásához szükséges tapasztalattal és szaktudással
- sok intézményben ezek a feltételek nem voltak adottak

A gyors növekedés gondjai

A gondok a módszertani tárgyak oktatásában hatványozottan jelentkeztek.

Korábban a felsőoktatásban nem tapasztalt színvonalbeli különbségek alakultak ki az egyes intézmények között.

Ugyanakkor elmaradt két lényeges kérdés megválaszolása:

1. Mit vár el a munkaerőpiac a nagyszámú közgazdásztól?
2. Milyen arányban van igény elméleti és gyakorlati orientációjú szakemberekre?

A bolognai folyamat hatása a közgazdászképzésre

A korábbi egyetemi képzésben a módszertani tárgyak az első három évfolyamra koncentráálódtak.

Ez lényegében fennmaradt olyan módon, hogy a korábban egyetemi képzést nyújtó intézményekben az alapszakon csak kevésbé változó tematika alapján zajlik a módszertani tárgyak oktatása.

A korábbi főiskolai képzést nyújtó intézményekben az alapszakon megmaradt a reform előtt részben kényszerből kialakult heterogén színvonal.

A hallgatói összetétel változásának hatása

A 90-es évek elején a gyors létszámnövekedés kezdeti időszakában a nagyobb létszámú korosztályok érettségiztek (Ratkó-unokák), és jelentkeztek a korábbi években sikertelenül felvételizők.

Az esti és levelező tagozatokon nagy számban jelentek meg diplomások pályakorrekciós céllal.

Ezek a tényezők csak átmenetiek voltak. Később érzékelhetővé vált a hallgatók tudásszintjének eltérő volta.

Ez utóbbi folyamatot felgyorsította az államilag finanszírozott hallgatói keretszám minimálisra csökkentése, és ezzel a költségtérítéses hallgatók létszám dominanciája.

Megfontolásra érdemes kérdések

Eldöntendő, hogy mennyire szükséges igazodni a hallgatók eltérő előképzettségéhez.

Megfontolandó az alapképzés tanrendjébe illeszteni felzárkóztató tárgyak oktatását. Ennek egyik eleme lehet a matematikai alapok felfrissítése azok számára, akiknél a matematika nem szerepelt a felvételnél figyelembe vett tárgyak között.

Elkerülhetetlen arról dönteni, hogy az alapszakokon több módszertani ismeretet kapjanak a hallgatók vagy szűküljön a tematika, és a mélyebb elsajátításra koncentráljon a képzés.

Megfontolandó kérdések a mesterképzésben

A mesterszakon a hallgatók egy része más alapképzésből érkezik igen szerény módszertani ismeretekkel.

Megfontolandó számukra bizonyos alapképzésben oktatott módszertani tárgyak hallgatásának előírása.

Jelenleg rendkívül eltérő a módszertani tárgyak oktatása ezen a képzési szinten az egyes intézmények között. Keresni kellene a legalább elvek szintjén megvalósuló egységesítés lehetőségét.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET !